

PAPER DETAILS

TITLE: Boks Antrenör Adaylarının Problem Çözme Becerisi ve Atılganlık Düzeylerinin Tespiti

AUTHORS: Füsün ÖZTÜRK, Senay KOPARAN, Mehmet EFE

PAGES: 447-459

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/153349>

Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

Boks Antrenör Adaylarının Problem Çözme Becerisi ve Atılganlık Düzeylerinin Tespiti

Füsün Öztürk, Şenay Koparan, Mehmet Efe

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi

fkuter@uludag.edu.tr

mehmetefe18309@hotmail.com

Özet. Bu çalışmada, boks antrenör adaylarının demografik özellikleri, atılganlık ve problem çözme becerileri araştırılmıştır. Çalışmada Türkiye'nin çeşitli illerinden 1. Kademe Boks Antrenör kursuna katılan 29 kişi yer almıştır. Adaylara kişisel bilgi formu, Rathus Atılganlık Envanteri (RAE) ve Problem Çözme Envanteri (PCE) uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 15.0 istatistik programında test edilmiştir. İki grup arasındaki farklılıklar inclemek amacıyla Mann-Whitney U testi, ikiden fazla gruplar arasındaki farklılığı değişkenlere göre inclemek için Kruskal Wallis testi, değişkenler arasındaki ilişkileri inclemek amacıyla Pearson Korelasyon Katsayıları testleri kullanılmıştır. Sonuç olarak, boks antrenör adaylarının, RAE ve PCE puan ortalamalarının orta seviyelerde olduğu tespit edilmiştir. Eğitim düzeyleri, branşı seçme nedenleri ve medeni halleri ile RAE ve PCE puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Mesleklerine göre PCE puanları arasında farklılık yokken, RAE puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Aylık ortalama gelirleri ile PCE ve RAE puanları arasında bir ilişkiye rastlanmamıştır. Yaşa PCE puanı arasında ilişki yokken, yaşla RAE puanı arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. RAE puanı ile PCE puanı arasında ise negatif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Antrenör, Boks, Problem Çözme, Atılganlık.

Abstract. In this study, demographic characteristics, assertiveness and problem solving skills of boxing trainer candidates were searched. 29 took part in I. Grade Boxing Trainer Course from different countries of Turkey. Individual Inquiry, Rathus Assertiveness Inventory (RAI) and Problem Solving Inventory (PSI) were delivered to the candidates. Obtained datas were tested on SPSS 15.0 statistic programme. Mann-Whitney U test was used to examine the differences between two groups; Kruskal Wallis was used to examine the differences between groups more than two and Pearson Correlation Coefficient test was used to inspect the relations between variations. As a result of the study, it was determined that average of RAI and PSI points of boxing trainer candidates were in medium levels. It was found that there was no significant difference when compared in education levels, reasons of branch selection and marital status with RAI and PSI points. According to jobs, there was no difference between PSI points, but it was determined significant difference between RAI points. There was no relation between RAI and PSI points with monthly average incomes. Although there was no relationship between age and PSI points, a positive directed relation was found between age and RAI points. There was a negative directed relation determined between RAI and PSI points.

Key Words: Trainer, Boxing, Problem Solving, Assertiveness.

Giriş

Sporif oyunlardan biri olan boks, belirli kurallara uyularak yapılan yumruklaşma sporudur. Belirli kurallar ise bu sporun yapılacak yerin özelliklerini, sürelerini, oyun kurallarını (vuruş yerleri, şekilleri, puanlama sistemlerini) kapsamaktadır (20).

Boksörler rakibini yıpratma usulüne ve belli başlı bir taktik ve hareket tarzına başvurmadıkları, ancak şahsi kabiliyete, fakat tesadüfi hareketlere dayanan bir dövüş tarzı tatbik ettilerini takdirde hiçbir zaman azami performansa kavuşturamaz. Rakibi dağıtmaya kabiliyetinde dövüş ve hareket stiline göre uygulama yapılır. Bundan dolayı boksör ayak oyunları, ileri-geri hareketleri kontrol etmeli, darbeleri ise bertaraf ederek açığı yakalamalı ve anında darbeyi vurmalıdır (18). Bu durum da şanstan çok karşılaşılan hareketi yani problemi iyi sentez ederek çözümleyip, atılgan bir şekilde cevap vermekten geçer. Gün geçtikçe medyada daha çok yer bulan boks daha çok kişi tarafından izlenir ve yapılır hale gelmiştir.

Heppner ve Krouskopf (1987) problem çözmeyi karışık içsel ve dışsal istek ve arzuların uyumu için bilişsel ve etkili davranışsal süreçler (7) olarak

tanımlarken, Bingham (1998), belli bir amaca ulaşmak için karşılaşılan güçlükleri ortadan kaldırılmaya yönelik bir dizi çabayı gerektiren süreç (5), Morgan (1999) ise, karşılaşılan engeli aşmanın en iyi yolunu bulmak olarak tanımlamaktadır (10).

Bireylerin duygusal, fizyolojik ve sosyal gereksinimlerini karşılamak için kullandıkları değişik iletişim biçimleri onların davranış örüntüsünü oluşturur. Kişilerin duygusu ve düşüncelerini ifade ederken üç temel davranışta bulundukları söylenebilir. Bu davranış biçimleri bir spektrum üzerinde bir ucta çekingenlik, diğer ucta saldırganlık ve ortada da atılganlık olmak üzere yerleştirilebilir. Çekingenlik yaklaşımı içinde olan bireyler; duygusu, düşünce, inanç gibi kendine özgü unsurları ortaya koymada yetersizdir, hakları başkaları tarafından çiğnendiğinde buna karşı koyamaz ve kendini savunamaz. İnsanlarla olan ilişkilerinde kaygılı ve sıkıntılıdır. Başkalarının kendisi adına seçim yapmasına izin verir, kendi istek ve duygularını ortaya koyamazlar (3). Atılganlık ise, Alberti ve Emmons (1973) atılgan kişiyi, diğer insanlarla gerçekten ilgili, bunların yanında kendi haklarını da iyi bilen kişi olarak tanımlamıştır (1). Bir başka tanımda da atılganlık; bireyin olumlu ve olumsuz duygusu, düşünce ve arzularını başkalarının haklarını göz ardı etmeksiz, bu konuda kaygı ve suçluluk duymaksızın ifade edebilmesi olarak belirtilmiştir (17).

Antrenör bir sporcuya ya da takımını çalıştıran, kondisyon kazandıran, eğiten ve yarışlara hazırlayan kişidir. Antrenörün liderlik özelliklerini de taşıması beklenir. Oysa bir insanın lider olabilmesi ve liderlik yapabilmesi için çok sayıda özelliği taşıması gereklidir. Lider bir grubun/takımın ilişkilerini düzenlemek, çalışmalarını programlamak, başarıya ulaştırmak gibi birçok sorumluluk taşıdığı için bazı özel yeteneklerinin olması gereklidir (6).

Bir sporcuya ne kadar yetenekli olursa olsun, ne kadar çalışırsa çalışısın kazanmak için bir antrenörün yardımına gereksinim duyar. Bir antrenörün görevi yalnızca çalışırmak ya da sporun nasıl yapıldığını göstermekten ibaret değildir. Ancak, antrenörler, genelde eğitim ve mesleki bilgileri nedeni ile otomatik olarak liderliğe getirilirler. Oysa mesleki bilgi ve eğitimlerinin çok iyi olması, onların başarılı olmalarını garanti etmez. Çünkü antrenörlük yalnız bir meslek değil, aynı zamanda liderlidir. (4).

Çoğu zaman sakatlık geçiren sporcuya ilk müdahale, sinirlenen ya da oyun disiplininden kopan sporcuyu tekrar motive etme, sporcuların beslenmesi ve özel yaşantısını kontrol etme, yeni takтикler hazırlama, sporcular arasındaki problemleri giderme, sporcunun özel hayatındaki sorunları aşmasına yardım etme ve daha pek çok ayrı ayrı uzmanlık becerileri gerektiren konuları antrenörler başarmak zorundadır. Sporcuların tek başına başarılı olma şansı

olmadığına göre, antrenörler sportif başarıda değişen oranlarda pay sahibi olmaktadır. Sporcunun doğuştan itibaren getirdiği bütün özellikler başarıda etkili olmaktadır. Ama bütün bu özellikleri biçimlendirerek sporcuya yön veren kişi antrenör olmaktadır. Antrenörün rehberliği, takımı uyumlu hale getirmesi, sporcuların davranışlarını istenilen yönde geliştirmesi başarı için gereklidir. Antrenörlerin hatalardan kaçınabilmeleri için hem teknik hem de psikolojik açıdan bazı yeterliliklere sahip olması gerekmektedir. Bu yeterliliklerin bir kısmı teorik bilgi dağarcığı iken büyük bir kısmı ise insan ilişkileri ile ilgilidir. Sporcuların sürekli olarak yeni durumlara uyum sağlamak zorunda olması, yeni problemleri de beraberinde getirmektedir. Antrenör ve psikolojik danışmanlar sporcularına problemlerini görmezden gelmeyi değil, onu çözme becerisini kazandırmaya çalışmalıdır. Problemi sporcu için çözmek değil, sporcunun çözmesi istenmelidir (2).

Buradan hareketle antrenörlerin problem çözme becerisi ve atılganlık düzeyleri mesleki başarıları açısından önemli görülmektedir. Bu çalışma, I. kademe boks antrenör kursuna katılan adayların demografik özellikleri ile atılganlık ve problem çözme durumlarının tespiti amacıyla yapılmıştır.

Metod

Araştırma Grubu

Çalışmaya Bursa Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde açılmış olan 1. Kademe Boks Antrenörlüğü kursuna değişik illerden iştirak eden toplam 29 boks antrenör adayı katılmıştır. Aday antrenörlerin 4'ü bayan, 25'i erkektir.

Veri Toplama Araçları

Boks antrenörü adaylarının hepsine araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Rathus (1977) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Voltan (1980) tarafından yapılan Rathus Atılganlık Envanteri (19) ve Heppner-Peterson (1982) tarafından geliştirilen Türkiye uyarlaması Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından gerçekleştirilen Problem Çözme Envanteri (14) uygulanmıştır.

Rathus Atılganlık Envanteri

Bu envanter ergen ve yetişkinlere uygulanabilen toplam 30 maddelik bir envanterdir. Olumlu ve olumsuz ifadeler bulunmaktadır, zaman sınırlaması yoktur. Cevaplayanlar maddeleri okuyarak arka sayfada bulunan “çok

uyuyor-oldukça uyuyor-biraz uyuyor-pek uymuyor-fazla uymuyor” kutucuklarından kendilerine uygun seçeneği işaretlemişlerdir. Olumlu ifadeler ile olumsuz ifadelerden elde edilen puanlar toplanır. Çekingenliğe doğru uzanan uç 30 puan, atılganlığa uzanan uç puan ise 180'dir. Envanterde 30-80 puan arası çekingenlik, 80-130 puan arası orta, 130-180 puan arası ise atılganlık durumu söz konusudur (19).

Problem Çözme Envanteri

Bireyin problem çözme becerileri konusunda kendini anlayışını ölçen bu envanter, 35 maddeden oluşan ve 1-6 arası puanlama sistemine göre değerlendirilen Likert tipi bir ölçektir. Ölçekten alınan toplam puanların yüksekliği, bireyin problem çözme becerileri konusunda kendini yetersiz olarak algıladığı göstermektedir. Envanterden alınabilecek puan aralığı 32-192 arasındadır. Puanlamada düşük puanlar problemleri çözmede etkililiği, yüksek puanlar ise problemler karşısında etkili çözümler bulamamayı göstermektedir (15).

İstatistiksel Değerlendirmeler

Elde edilen veriler (S.P.S.S. 15.0) istatistik programında değerlendirilmiştir. İki grup arasındaki farklılıklarını incelemek amacıyla Mann-Whitney U testi, ikiden fazla gruplar arasındaki farklılığı değişkenlere göre incelemek için Kruskal Wallis testi, değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla Pearson Korelasyon Katsayısı testleri kullanılmıştır.

Bulgular

Çalışmamızda yer alan boks antrenör adaylarından elde edilen veriler aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 1. Adayların yaş, aylık gelir, aktif sporculuk süresi, RAE ve PÇE puan ortalamaları

	n	$\bar{X} \pm SS$
Yaş	29	30±9.06
Aylık Ortalama Gelir	29	900±640.76
Aktif Sporculuk Süresi	28	7±5.65
RAE Puanı	29	115±15.01
PÇE Puanı	29	80±17.56

Tablo 1'de de görüldüğü gibi toplam 29 adayın yaş ortalamaları 30'dur. Bu adayların aylık ortalama gelirleri 900 YTL iken ortalama aktif sporculuk süreleri ise 7 yıldır. Adayların RAE puanı ortalamaları 115 yani orta düzeyde; PÇE puanı ortalamaları 80'dir, bu puanda orta seviyelerde gözükmemektedir.

Tablo 2. Adayların cinsiyet, eğitim düzeyi, medeni hal, meslek, lisanslı spor yapıp yapmadığı, lisans düzeyi, bu branşı seçme nedeni, sporculuk başarısı ve antrenörlük kursuna katılma nedeni

CİNSİYET	n	%
Bay	25	86.2
Bayan	4	13.8
EĞİTİM DÜZEYİ		
İlköğretim	8	27.6
Lise	12	41.4
Üniversite	8	27.6
Lisan Üstü	1	3.4
MEDENİ HAL		
Bekâr	12	41.4
Evli	17	58.6
MESLEK		
Serbest	11	37.9
Özel Kuruluş	8	27.6
Memur	3	10.3
Sporcu-Antrenör	7	24.1
LİSANSLI SPOR		
Evet	28	96.6
Hayır	1	3.4
LİSANS DÜZEYİ		
Okul	4	13.8
Kulüp-Ferdi	24	82.8
SEÇME NEDENİ		
Beden Eğitimi Öğrt.	3	10.3
Ailem	5	17.2
Arkadaşlarım	6	20.7
Diğer	10	34.5
SPORCULUK BAŞARISI		
Yok	7	24.1
Türkiye-İl 1.-2.-3.	21	72.4
KATILMA NEDENİ		
Kendimi-Çevremi Gelişt	11	37.9
Sporcu yet-Antrenör olm	8	27.6
Sevgi	10	34.5

Tablo 2'ye göre adayların 25'i bay 4'ü ise bayandır. Eğitim düzeylerine bakıldığından 8'i ilköğretim, 12'si lise, 8'i üniversite, 1'i lisans üstü mezunudur. 12 aday bekâr iken 17'si evlidir. Adayların 11'i serbest meslekte, 8'i özel kuruluşta, 3'ü memur olarak çalışırken, 7'si sporcu veya antrenördür. Adayların 28'i lisanslı olarak spor yaparken sadece 1 kişinin lisanslı sporcu geçmişi yoktur. Bu sporcu lisanslarının 4'ü okul, 24'ü kulüp-ferdi sporcu lisansıdır. Boksu seçme nedenlerine bakıldığından ise adayların 3'ü beden eğitimi öğretmeni, 5'i ailesi, 6'sı arkadaşları, 10'u ise diğer nedenlerden dolayı boks branşını seçmişlerdir. Adayların sporculuk başarı durumlarında ise herhangi bir başarısı olmayan 7 kişi, Türkiye-il 1.-2.-3.'lüğü olan ise 21 kişi mevcuttur. Antrenörlüğe katılma nedenlerinde ise kendimi ve çevremi geliştirmek için diyenler 11, sporcu yetiştirmek-antrenör olmak için cevabını veren 8, sevgiden dolayı diyen ise 10 kişi vardır.

Tablo 3. Adayların mesleklerine göre RAE ve PÇE puanlarının Kruskal-Wallis testi ile karşılaştırılması

	1) Serbest Meslek Sıra Ortalama (n: 11)	2) Özel Kuruluş Sıra Ortalama (n: 8)	3) Memur Sıra Ortalama (n: 3)	4) Sporcu-Antrenör Sıra Ortalama (n: 7)	p
RAE	15.05	20.75	11.33	9.93	.082
PÇE	15.14	9.44	26.33	16.29	.031

Tablo 3'e göre meslekle RAE arasında anlamlı bir farklılık yokken, meslekle PÇE puanı arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Memur olanların diğer meslek gruplarına göre daha yüksek problem çözme becerisine sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Adayların RAE puanı, PÇE puanı, yaş arasındaki ilişkinin Pearson Korelasyon Katsayı ile incelenmesi

r	PÇE puanı	RAE puanı
PÇE puanı		
	-.454*	
RAE puanı	$p<0.05$	
Yaş		.448*
		$p<0.05$

Yaşla PÇE puanı arasında herhangi bir ilişkiye rastlanmazken, yaşla RAE arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır. RAE puanı ile PÇE puanı arasında ise negatif yönlü bir ilişki söz konusudur. RAE puanı artarken, PÇE puanı azalmaktadır. PÇE puanının azalması problem çözme becerisinin arttığını göstermektedir ($p<0.05$).

Tartışma ve Sonuç

Boks antrenör adaylarının demografik özellikleri ile atılganlık ve problem çözme becerilerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen bulgularla ilgili yorumlar aşağıda açıklanmıştır.

Atılganlık ve problem çözme ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, ülkemizde ancak son yıllarda bu konularla ilgili çalışmaların yapılmaya başlandığı görülmektedir. Yurt dışında yapılan çalışmaların ise ortak olarak birleşikleri tespit, sportif aktivite içeren çalışmaların performans arttırmada, spor branşına yönelik, bilişsel ve sosyal becerileri geliştirmede belirgin bir faktör olduğu yönündedir. Doğrudan antrenör veya antrenör adaylarının problem çözme becerileri ve atılganlık düzeyleriyle ilgili bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Çalışmamızda yer alan toplam 29 adayın yaş ortalamaları 30'dur. Bu adayların aylık ortalama gelirleri 900 YTL iken ortalama aktif sporculuk süreleri ise 7 yıldır. Adayların RAE puanı ortalamaları 115 yani orta düzeyde; PÇE puanı ortalamaları 80'dir, PÇE puan aralığının 32-192 olduğu göz önüne alındığında bu puan da orta seviyelerde gözükmektedir.

Adayların % 86'sı erkek, % 41.4'ü lise mezunu, % 58.6'sı evli ve % 37.9'u serbest meslekte çalışmaktadır. Adayların % 96.6'sı lisanslı olarak spor yapmıştır ve bunların % 82.8'i kulüp veya ferdi lisansına sahiptir. Adayların bu branşı seçme nedenlerine baktığımızda % 20.7'si arkadaşları, % 17.2'si aileleri ve % 10.3'ü de beden eğitimi öğretmenleri tarafından bu spora başlatılmışlardır. Adayların % 72.4'unun Türkiye veya il 1.-2. ya da 3.'lüğü gibi dereceleri bulunmaktadır. Antrenörlük kursuna katılma nedenlerine baktığımızda ise % 37.9'u kendisini ve çevresini geliştirmek için, % 34'ü bu sporu sevdiği için ve % 27.6'sıda antrenör olmak ve sporcu yetiştirmek için kursa katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Boks antrenör adaylarının; eğitim düzeyleri, branşı seçme nedenleri ve medeni halleri ile RAE ve PÇE puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Aylık ortalama gelirleri ile PÇE ve RAE puanları arasında da bir ilişki yoktur. Yine yaşla PÇE arasında ilişki yokken, yaşla RAE arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır. Meslekle RAE arasında anlamlı bir farklılık

yokken, meslekle PCE puanı arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). RAE puanı ile PCE puanı arasında ise negatif yönlü bir ilişki söz konusudur. RAE puanı artarken, PCE puanı azalmaktadır. PCE puanının azalması problem çözme yeteneğinin arttığını gösterdiği için problem çözme beceri düzeyi yükseldikçe atılabilirlik düzeyinin de yükseldiğini söyleyebiliriz. Atılabilirlik ve problem çözme ile ilgili yapılan farklı çalışmalar ise şu sonuçlara ulaşılmıştır.

Tümkaya ve İflazoğlu, "Ç.Ü. sınıf öğretmenliği öğrencilerinin otomatik düşünce ve problem çözme düzeylerinin bazı sosyo-demografik değişkenlere göre incelenmesi" konulu araştırmalarında, problem çözme ile sınıflar arasında üst sınıfa geçildikçe anlamlı farklılık olduğunu ortaya koymuşlardır (16). Onursal ve Morali "Beden eğitimi öğretmen adaylarının iletişim ve problem çözme becerilerine ilişkin görüşleri" isimli çalışmalarda öğretmen adaylarının problem çözme becerilerine ilişkin görüşlerinin üniversite, sınıf ve cinsiyet bakımından anlamlı farklılıklar gösterdiğini bulmuşlardır (11). Mızrak ve Katkat (2003) "Eğitim fakültesindeki öğretmen adaylarında problem çözme becerisinin sınıflara göre değişip değişmediğini karşılaştırdıkları çalışmalarında 1. ve 2. sınıflar hariç diğer sınıflar arasında sınıf yükseldikçe problem çözme becerisinin yükseldiğini bulmuşlardır (9). Pehlivan ve Konukman, "Beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin problem çözme becerisi açısından karşılaştırılması" adlı çalışmalarında beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branş öğretmenleri arasında önemli bir farklılık bulamamışlardır (12). Şah'ın, "Spor yapan ve yapmayan bedensel engellilerin problem çözme becerileri arasındaki farklılıkların incelenmesi", konulu araştırma bulgularına göre; spor yapan bedensel engelli bireyler ile yapmayan bedensel engelli bireyler arasında problem çözme becerileri açısından anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir. Bedensel engelli bireyin hem spor yapmasının hem de eğitim düzeyinin yüksek olmasının, aylık gelirinin yüksek olmasının ve çalışıyor olmasının da problem çözme becerisini etkileyen faktörler arasında olduğunu saptamıştır (13). İnce ve Şen "Adana ilinde deplasmanlı ligde basketbol oynayan sporcuların problem çözme becerilerinin belirlenmesi" konulu çalışmalarında sporcuların yaş ve mevkileri arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılığa rastlamamışlardır (8).

Antrenörlerin kişilikleri ve antrenmandaki tutumları ile ilgili olarak Çekoslovakya'da 18 spor dalına mensup 223 başarılı antrenör üzerinde yapılan bir çalışmada, antrenörlerin otoriter ve saldırgan, bilimsel temele dayalı ve sistematik olup, takdire önem verdikleri ayrıca büyük bölümünün çalışıkları sporcuların kişilik yapılarını doğru saptamakta güçlük çekikleri tespit edilmiştir. ABD'de 43 atletizm antrenörü ve 56 yüzme antrenörünün kişilik

yapısını inceleyen iki ayrı araştırmada ise başarılı antrenörlerin genellikle dengeli, kendine hakim, sosyal bir kişiliğe sahip oldukları görülmektedir. Ancak, ulusların farklı gelenek, görenek, dinsel ve toplumsal özelliklere sahip oldukları unutulmamalıdır. Bu nedenle her ulus kendi başarılı antrenörlerinin özelliklerini kendine göre saptamalıdır. (4)

Sonuç olarak yapılan bu araştırmada ülkemizdeki boks antrenör adaylarının bazı demografik ve psikolojik özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Adayların orta seviyede bulunan atılganlık düzeyleri ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi için antrenör kursları ve antrenör gelişim seminerlerinde destekleyici eğitim çalışmalarına yer verilmesi önerilmektedir. Ayrıca değişik branşlardan çok sayıda antrenörü kapsayan benzer araştırmalar yapılarak ülkemizdeki başarılı antrenör özelliklerinin ortaya çıkarılması yararlı görülmektedir.

Kaynaklar

1. Alberti, R.E., Emmons, M.L. *Your Perfect Right: A Guide to Assertive Behavior*. San Louis Opispo, 1970.
2. Amman T., İkizler H.C., Karagözoğlu C. Sporda Sosyal Bilimler. Alfa Basım Yayımları, 48-68, 2000.
3. Baltaş, A. *Stresle Başa Çıkma Yolları*. Remzi kitabevi, 8. Baskı, 1996.
4. Başer E. *Uygulamalı Spor Psikolojisi*. Bağırgan Yayımevi, 326, 331, 336, 337, 1998.
5. Bingham, A. *Çocuklarda Problem Çözme Yeteneklerinin Geliştirilmesi*. (Çev. A. Ferhan Oğuzhan), İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1998.
6. Doğan O. *Spor Psikolojisi*. Nobel Kitabevi, 112-113, 2005
7. Heppner, P. P., Krauskopf, C. J. *The Integration of Personal Problem Solving Processes Within Counseling*. The Counseling Psychologist, 15, 371-447, 1987.
8. İnce, G., Şen, C. *Adana İlinde Deplasmanlı Ligde Basketbol Oynayan Sporcuların Problem Çözme Becerilerinin Belirlenmesi*. Spormetre, Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, c.4,1, s. 6, 2006.
9. Mızrak, O., Katkat, D. *Öğretmen Adaylarının Pedagojik Eğitimlerinin Problem Çözme Becerisine Etkisi*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, s. 81-87, 2003.
10. Morgan, C.T. *Psikolojiye Giriş*. (Çev. H. Arıcı ve Ark.). Meteksan Yayıncılık, 1999.
11. Onursal, A.M., Morali, LS. *Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının İletişim ve Problem Çözme Becerilerine İlişkin Görüşleri*. Performans, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, c. 11, 2, s. 9, 2005.

12. Pehlivani, Z., Konukman, F. Beden Eğitimi Öğretmenleri İle Diğer Brans Öğretmenlerinin Problem Çözme Becerisi Açısından Karşılaştırılması. 3-5 Kasım Hacettepe Ünv. Spor Bil. Ve Tek. YO. 6. Spor Bil. Kong. s. 138, 2000.
13. Şah, H. Spor Yapan ve Yapmayan Bedensel Engellileri Problem Çözme Becerileri Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi. Mersin Ünv. Sağlık Bil. Enstit. Yüksek lisans Tezi, 2005.
14. Şahin, N., Şahin, N.H.&Heppner, P.P. Psychometric Properties of The Problem Solving Inventoryin A Group Of Turkish University Students. Cognitive Therapy and Research, 17(4),379-396, 1993.
15. Taylan, S. Heppner'in Problem Çözme Envanterinin Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışmaları. Master Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 4, 1990.
16. Tümkaya, S., İflazoğlu, A. Ç.Ü. Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Otomatik Düşünce ve Problem Çözme Düzeylerinin Bazı Sosyo-Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi. Ç.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, c.6, 6, 2000.
17. Uğur, G. Üniversite Öğrencilerinde Atılganlık ile Beden Algısı İlişkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996.
18. Varlık, S. Ring ve Ustaları. Öztek Matbaacılık, s. 97, 99, 1987.
19. Voltan, N. Rathus Atılganlık Envanteri Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. Psikoloji Dergisi, 10, 23-25, 1980.
20. Yurtseven, F. Boks Teknik Taktik Eğitim Esasları. Gençlik ve Spor Vakfı Yayınları, s. 1, 1999.

The Determination of Problem Solving Skill and Assertiveness Levels of Boxing Trainer Candidates

Summary

No matter how talented a sportsman is, no matter how much he trains, he needs a trainer's help to win. A trainer's duty isn't just to train or to teach how the sport is done. But trainers are appointed to the leadership generally because of their education and knowledge on profession. However, having good professional knowledge and education does not assure that they will be successful. Because being a trainer isn't just a profession, but also a leadership. (10). Trainer is the person who trains, conditions, educates and prepares for races, a sportsman or a team. Trainer is also expected to have leadership characteristics. But a person should have a lot of characteristics in

order to be a leader. For having some responsibilities like regulating relations of a group/team, planning their trainings, reach them success, the leader should have special abilities. (9). In this view, problem solving skill and assertiveness level are important features which contribute a trainer's success.

While Heppner and Krouskopf (1987) defines problem solving as cognitive and effective behavioral processes for correspondence of complicated internal and external wishes and desires, Bingham (1998), as a process which requires lots of efforts intended for removing difficulties emerged while attaining a certain goal (4), and Morgan (1999) defines it as finding the best way of overcoming the difficulties (5).

Assertiveness is specified as individual's expressing his positive and negative feelings, thoughts and desires without considering others' rights, worrying and feeling guilty about this (8). Alberti and Emmons (1973) defines the assertive person as the person who is honestly concerned with other people, in addition to this, knows his own rights well (7).

As one of the sporting games, boxing is an exchanging blows sport performed according to some rules. And certain rules contain the features of the place where the sport will be held, durations, game rules (striking points and styles, pointing systems) (1).

Boxers can never reach their maximum performance if they don't follow a fighting style based on personal ability but coincidental movements without applying the method of wearing the opponent out and certain tactics and movement style. In the ability of exhausting the opponent it is performed according to the style of fighting and movement. That's why the boxer should control the foot tricks, eliminate the strokes and hit the stroke instantly (2). And this is associated with, more than a chance, responding in an assertive way after analysing by well synthesizing of the movement, so the problem, faced with.

In this study, demographic characteristics, assertiveness and problem solving skills of boxing trainer candidates were searched. 29 took part in I. Grade Boxing Trainer Course from different countries of Turkey. Individual Inquiry, Rathus Assertiveness Inventory (RAI) and Problem Solving Inventory (PSI) were delivered to the candidates. Obtained datas were tested on SPSS 15.0 statistic programme. Mann-Whitney U test was used to examine the differences between two groups; Kruskal Wallis was used to examine the differences between groups more than two and Pearson Correlation Coefficient test was used to inspect the relations between variations. As a result of the study, it was determined that average of RAI

and PSI points of boxing trainer candidates were in medium levels. It was found that there was no significant difference when compared in education levels, reasons of branch selection and marital status with RAI and PSI points. According to jobs, there was no difference between PSI points, but it was determined significant difference between RAI points. There was no relation between RAI and PSI points with monthly average incomes. Although there was no relationship between age and PSI points, a positive directed relation was found between age and RAI points. There was a negative directed relation determined between RAI and PSI points.